

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 10.12.2003
KOM (2003) 742 endelig

2003/0297 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS BESLUTNING

**om retningslinjer for de transeuropæiske net på energiområdet og om ophævelse af
beslutning nr. 96/391/EF og nr. 1229/2003/EF**

(forelagt af Kommissionen)

{ SEK (2003) 1369 }

BEGRUNDELSE

1. INDLEDNING OG RESUMÉ

De ti nye medlemsstaters tiltrædelse gør det nødvendigt at tilpasse retningslinjerne for de transeuropæiske net (TEN), navnlig for at afklare tiltrædelseslandenes stilling og mulighederne for finansiering af projekter af fælles interesse i et udvidet EU. Denne revision af TEN-retningslinjerne omfatter projekter, som er nødvendige for at forbinde tiltrædelseslandene til det indre marked for elektricitet og gas.

Mange af projekterne, som forbinder EU med tiltrædelseslandene, er allerede berettiget til at modtage TEN-midler. I betragtning af den hastighed, hvormed udvidelsen af et udvidet europæisk marked for elektricitet og gas forløber, er der dog behov for at færdiggøre listen over projekter, som nu er berettiget til at modtage støtte.

Ud over de ændringer, der foretages for at medtage projekter af fælles interesse for tiltrædelseslandene, er der brug for et lignende tiltag med hensyn til **nabolande**. I Kommissionens meddelelse om energipolitikken og EU's nabolande¹ behandles dette spørgsmål, og der fremsættes forslag om konkrete foranstaltninger og projekter, som bør medtages i TEN-retningslinjerne. Den gradvise etablering af et reelt europæisk marked for elektricitet og gas, herunder potentielt flere end 35 lande med en befolkning på over 600 mio. mennesker, bør være et klart mellemfristet mål for Den Europæiske Union. Dette marked bør etableres på grundlag af fælles standarder vedrørende markedsåbning, miljøbeskyttelse og sikkerhed.

Kommissionen vedtog i 2001 en meddelelse om europæisk energiinfrastruktur². Fælles regler og standarder er ikke tilstrækkelige til at få et udvidet europæisk elektricitets- og gasmarked til at fungere effektivt; der er også brug for passende infrastrukturforbindelser mellem medlemslandene. I meddelelsen fra 2001 blev der foreslået en række foranstaltninger, herunder et mål for elektricitetssammenkoblingsniveauet på 10% og prioriteret TEN-finansiering af visse projekter, som udpeges som prioriterede projekter af fælles europæisk interesse.

Denne meddelelse blev hilst velkommen ved Rådets møde i Barcelona, som især bifaldt målet på 10%. Kommissionen foreslog også at øge det nuværende loft på 10% for bidrag til et projekts udviklingsfase til 20% for prioriterede projekter. Dette forhandles stadig i Rådet.

Der må bygges ny infrastruktur for at sikre en gnidningsløs funktion af det udvidede europæiske marked og fremtidige **gasforsyninger** til EU. Det forudsætter et tæt samarbejde mellem EU, de lande, som leverer gassen, og de lande, der er transitregioner. I denne forbindelse er EU's tilsagn om nyudvikling, styrkelse og diversificering af EU's gasforsyning af altafgørende betydning.

Gas transporteres ofte til Europa langvejs fra. Gasrørledningerne vil i stadig højere grad blive opdelt i to forskellige kategorier: forsyningsrørledninger, som transporterer gassen til EU, og interne rørledninger, som anvendes til fordelingen af gassen i EU. På grund af en voldsom stigning i efterspørgslen efter gas er der hele tiden behov for at bygge nye forsyningsrørledninger. Indtil nu er der kun foregået ganske lidt samordning og optimering af

---

¹ KOM(2003) 262 af 13.5.2003.

² KOM(2001) 775 af 20.12.2001.

anvendelsen af de interne net. Med tiltrædelsen og den fulde udbygning af det indre marked for gas, vil de finmaskede gasnet i EU kunne udnyttes på en mere fleksibel måde. Der vil dog stadig være behov for investeringer i interne rørledninger i EU.

Kontrol af kritiske energi infrastrukturer er til gengæld stærkt afhængig af sikkerheden og pålideligheden af de overvågende og kontrollerende ICT infrastrukturer.

Hvad angår **prioriterede projekter**, anses det for hensigtsmæssigt at give Kommissionen mulighed for at udpege en **koordinator** for en prioritetsakse eller et prioriteret projekt og at udstede en **erklæring om anerkendelse af den europæiske interesse** til grænseoverskridende prioriterede projekter. Disse nye værktøjer er nødvendige for at fremskynde forberedelsen af projekter og lette deres vej gennem de langvarige godkendelsesprocedurer.

Det er også hensigtsmæssigt at integrere beslutning 96/391/EF om gunstigere vilkår for udbygningen af transeuropæiske net på energiområdet i nærværende beslutning, idet begge beslutninger fastlægger retningslinjer for de samme net.

2. TILTRÆDELSESLANDE / KANDIDATSTATER

A. Central- og Østeuropa

Elektricitet

På elektricitetsområdet har EU allerede mange års erfaring med forbindelser til central- og østeuropæiske lande. I 1980'erne forløb forbindelserne til det østeuropæiske system gennem en række omformerstationer. I 1995 blev det synkroniserede UCTE-system³ udvidet til Polens og Slovakiets østlige grænser, hvorved også Den Tjekkiske Republik, Ungarn og Slovenien blev integreret.

Elektricitetsmarkedet i de central- og østeuropæiske lande (Polen, Den Tjekkiske Republik, Slovakiet, Ungarn og Slovenien) er inde i en rivende udvikling. Elektricitetsforbruget faldt efter samfundsomvæltningen i Østeuropa i 1990'erne, men forventes at stige fremover. Polen og Den Tjekkiske Republik har i nogen tid eksporteret elektricitet til Tyskland og Italien (via Slovenien) efter synkroniseringen af UCTE- og CENTREL-nettene⁴ i 1995. Forbindelseslinjerne til Tyskland og Italien er fuldt udnyttet i øjeblikket. Det betyder at ved en fuldstændig integration af de central- og østeuropæiske lande i det indre marked for elektricitet kan strømmene gennem disse ledninger kun øges marginalt, medmindre kapaciteten udbygges.

Øget kapacitet eller nye forbindelseslinjer mellem Tyskland og Polen/Den Tjekkiske Republik vil også have en væsentlig indflydelse på det interne tyske net. Øget elektricitetsproduktion fra vindenergi i Nordtyskland skal ledes sydpå, delvis ved at anvende de samme linjer, som bruges i forbindelse med elektricitetsimport fra Polen og Den Tjekkiske Republik.

---

³ UCTE = Unionen for Samordning af Elektricitetstransmission.

⁴ CENTREL = Den regionale gruppe af transmissionssystemoperatører, der dækker Den Tjekkiske Republik, Polen, Slovakiet og Ungarn.

Østrig har en forholdsvis ringe transmissionskapacitet på grund af bjergene og voldsom lokal modstand mod nye transmissionslinjer. Det har også forhindret bygningen af nye forbindelseslinjer til nabolandene. Det kan medføre en overbelastning af det interne net.

Gas

De vigtigste forsyningsrørledninger fra Rusland til EU forløber gennem tiltrædelseslandene (navnlig Polen, Slovakiet og Den Tjekkiske Republik). Det europæiske fintmaskede gasnet strækker sig frem til disse transitlande. Når de nu indlemmes helt i det indre marked for gas, kan nettene drives mere effektivt. Behovet for udbygning af gasnettet må analyseres nøje ud fra den nye markedssituation.

B. Baltiske stater

Elektricitet

På elektricitetsområdet er de baltiske stater (Estland, Letland og Litauen) forbundet til Rusland, og der er endnu ingen forbindelser til andre nuværende EU-medlemsstater eller tiltrædelseslande. De baltiske lande er blevet enige om at oprette et baltisk fællesmarked for elektricitet (CBEM). Der er gennemført vellykkede tekniske forsøg med henblik på at adskille elektricitetssystemet fra det russiske system og drive det uafhængigt. I øjeblikket er det dog ikke økonomisk gennemførligt, da det forudsætter betydelige mængder styre-, reserve- og nødstrøm, som på nuværende tidspunkt leveres af det russiske system.

Fremtidige beslutninger om en mulig sammenkobling af EU's og Ruslands elektricitetssystemer skal tage hensyn til den udvidede Unions interesser, i særdeleshed de baltiske staters interesser. De baltiske stater forbereder sig på integration i det indre elektricitetsmarked. Der er to projekter, som er meget langt fremme: det undersøiske kabel mellem Estland og Finland (Estlink) og forbindelsen mellem Litauen og Polen (ud fra de forhold, som blev fremhævet i en nylig gennemførlighedsundersøgelse iværksat af Den Europæiske Bank for Økonomisk Genopbygning og Udvikling (EBRD)).

Gas

Forsyningerne til de baltiske lande kommer i øjeblikket hovedsageligt fra Rusland. Man har undersøgt mulighederne for en alternativ forsyning til det baltiske marked i form af en rørledning fra Danmark via Polen til transport af gas fra Nordsøen.

Letland har store lagre til gas, som kunne anvendes af alle baltiske lande, og er dermed strategisk vigtig for gasforsyning til hele området. Litauen har planer om at bygge gaslagerkapacitet for at sikre den nationale forsyning. Leje af lagerkapacitet hos Letland kunne være et alternativ.

De vigtigste gasrørledninger fra Rusland til Centraleuropa går ikke gennem de baltiske lande. Nye rørledningsprojekter kunne påvirke forsyningsituationen i det baltiske område. Det såkaldte North Transgas-projekt fra Skt. Petersborg til Tyskland får eventuelt forgreninger til de baltiske lande. Denne rørledning kunne udgøre en alternativ kilde ved at vende gasstrømmen, når der er etableret forbindelse til gasressourcerne i det nordvestlige Europa. Der kunne også forventes en synergieffekt mellem mere gas i transit gennem de baltiske lande og en opgradering af Yamal-rørledningen.

C. Øer: Cypern – Malta

Cyperns og Maltas elektricitetsnet er ikke forbundet til fastlandssystemerne.

Naturgas findes ikke på Cypern og Malta. Der er dog planer om at indføre naturgas i begge lande.

For Cyperns vedkommende vil der være behov for nye investeringer i en LNG-terminal eller en forbindelse til den arabiske gasrørledning, hvis øen skal forsynes med gas.

For så vidt angår Malta, har man indtil videre undersøgt to muligheder: en dedikeret gasrørledning fra Sicilien eller en forbindelse til rørledningen mellem Libyen og Italien.

3. SYDØSTEUROPA

I meddelelsen om energipolitik og EU's nabolande er følgende projekter udpeget som de vigtigste, og som projekter, der bør få politisk og eventuelt finansiel støtte fra EU i de kommende år med henblik på at nå målet om etablering af et regionalt elektricitetsmarked og sikring af gasforsyningerne:

Elektricitetsprojekter med sigte på Sydøsteuropas integration i EU's indre marked:

- Den adriatiske forbindelseslinje gennem understationen i Mostar (Bosnien–Herzegovina) og gennem Elbasan (Albanien)
- En yderligere linje gennem understationen i Ernestinovo (Kroatien)

Gasprojekter med sigte på at forbedre gasforsynings sikkerheden i EU:

- Gasrørledningen Tyrkiet–Grækenland–Italien: forbindelse via Sydøsteuropa for at transportere gas fra Det Kaspiske Hav og Iran til markederne i det udvidede EU og Balkanlandene. Herudover kan gas fra Maghreb-landene transporteres til Balkanlandene ved at vende gasstrømmen i rørledningen mellem Italien og Grækenland
- Rørledningen Tyrkiet–Bulgarien–Rumænien–Ungarn–Østrig.

4. MIDDELHAVSLANDE

I meddelelsen om energipolitik og EU's nabolande er følgende projekter udpeget som de vigtigste, og som projekter, der bør få politisk og eventuelt finansiel støtte fra EU i de kommende år med henblik på at nå målet om etablering af et regionalt elektricitetsmarked og sikring af gasforsyningerne:

Elektricitetsprojekter med sigte på Middelhavslandenes integration i EU's indre marked:

- udbygning af kapaciteten mellem Marokko og Spanien
- forbindelse mellem Grækenland og Tyrkiet
- forbindelse mellem Algeriet og Spanien
- forbindelse mellem Italien og Tunesien
- forbindelse mellem Italien og Libyen

Gasprojekter med sigte på at forbedre gasforsyningssikkerheden i EU:

- Forsyninger til Spanien og Frankrig fra Algeriet (Medgaz-rørledningen),
- Rørledning fra Algeriet via Sardinien og eventuelt Korsika til gastransport til Italien og Frankrig
- Gasringen i det østlige Middelhavsområde, der består af 6 afsnit: Ægypten-Libyen, Ægypten-Jordan, Syrien, Libanon, Cypern og Tyrkiet
- LNG-eksportterminal i Ægypten til forsyning af det udvidede EU.

5. RUSLAND

I meddelelsen om energipolitik og EU's nabolande er følgende projekter udpeget som de vigtigste, og som projekter, der bør få politisk og eventuelt finansiel støtte fra EU i de kommende år med henblik på at nå målet om integration i det indre marked for elektricitet og sikring af gasforsyningerne:

Elektricitetsprojekter med henblik på at integrere Rusland og andre europæiske SNG-lande i EU's indre marked:

- Der er to muligheder for forbindelse mellem EU's og Ruslands elektricitetssystemer, nemlig synkroniseret og ikke-synkroniseret forbindelse. En ikke-synkroniseret forbindelse, som giver større kontrol over energistrømmene, giver muligheder for en gradvis øgning af kapaciteten, uden at det kræver større ændringer i kontrolsystemerne i de to net. Selve forbindelsesudstyret er dog temmelig dyrt. En synkroniseret forbindelse medfører større vanskeligheder end en ikke-synkroniseret forbindelse for så vidt angår harmonisering af drifts- og sikkerhedsstandarderne. Men den synkroniserede forbindelse giver mulighed for at etablere en væsentlig større sammenkoblingskapacitet. Det er en klar forudsætning for fuldstændig sammenkobling mellem EU's elektricitetsnet og nabolandenes, at miljøkrav og krav til nuklear sikkerhed overholdes, og at sammenkoblingen på ingen måde bringer sikkerheden og pålideligheden af de respektive net og elektricitetssystemer⁵ i fare. I 2003 afholdt regeludstederne på energiområdet en konference i Moskva, og Eurelectric og den russiske systemoperatør nedsatte en arbejdsgruppe med henblik på at undersøge yderligere, hvordan systemerne kunne forbindes.

Gasprojekter med sigte på at forbedre gasforsyningssikkerheden i EU:

- Det nordlige transeuropæiske rørledningsprojekt på ca. 1 295 km, som skal transportere russisk gas fra kysten nord for Skt. Petersborg under Østersøen til Nordtyskland og derfra videre til Nederlandene og Det Forenede Kongerige. Det

---

⁵ En hybridforbindelse mellem EU og Rusland kunne også være en mulighed. Det indebærer at starte med et begrænset men voksende antal ikke-synkroniserede forbindelser (en række vekselstrøm/jævnstrøm/vekselstrøm-omformerstationer og, hvor transportvejene bliver længere, jævnstrømsledninger) og at tilføje synkroniserede forbindelser, når drifts- og sikkerhedskrav kan opfyldes.

bliver det nye Stokman-felt, som kommer til at levere gassen til denne rørledning, når feltet udvikles.

- En yderligere gasrørledning fra Yamal til Europa via Belarus og Polen, som forløber parallelt med den eksisterende rørledning.

6. UKRAINE OG BELARUS

Det russiske elektricitetssystem har en synkroniseret forbindelse med systemerne i andre SNG-lande. En fungerende forbindelse med Rusland og en aftale om de ovennævnte handels-, miljø- og sikkerhedsspørgsmål ville derfor være et godt grundlag for lignende aftaler med andre SNG-lande, herunder navnlig Ukraine og Belarus, hvis disse lande opfylder miljø- og sikkerhedskravene.

For så vidt angår gas, er en forbedring af det ukrainske gastransitnets funktion, sikkerhed og beskyttelse en vigtig opgave for Ukraine, men den er også vigtig set ud fra et EU-synspunkt i forbindelse med forsyningssikkerhed og bør kunne opnå støtte under ordningen for transeuropæiske net.

7. FINANSIERING

Nye gasrørledninger, som skal bygges for at dække EU's fremtidige forsyningsbehov, vil nødvendigvis ligge i eller gå igennem områder, hvor politisk risikoforsikring er en forudsætning for at tiltrække finansiering. Den type forsikringer kan være dyre. Et eventuelt tilskud fra Fællesskabet til sådanne omkostninger for projekter, som tydeligvis er til EU's fordel, kan virke som en katalysator og et incitament for udviklingen af disse net. TEN-retningslinjerne på energiområdet bør derfor ændres, så alle beslægtede projekter kan modtage tilskud. I forbindelse med disse projekter bør der kunne ydes tilskud til denne type forsikringer under Fællesskabets finansforordning for TEN-projekter (EF nr. 2236/95), hvis muligheder efter behov bør udnyttes fuldt ud.

8. YDERLIGERE FREMME AF DE PRIORITEREDE PROJEKTER

Foruden de mekanismer, der er nævnt i TEN-retningslinjerne på energiområdet vedrørende fremme af forberedelsen og gennemførelsen af prioriterede projekter, præsenteres to yderligere muligheder, nemlig at Kommissionen:

- i) udsteder en erklæring om anerkendelse af den europæiske interesse, som giver højeste prioritet til grænseoverskridende prioriterede projekter, der har en væsentlig betydning for integrationen af de berørte net
- ii) udpeger en koordinator for en given prioritetsakse eller for et enkelt prioriteret projekt.

Disse nye tiltag foreslås for at løse vanskeligheder i forbindelse med forskellige tidsplaner, prioriteter og metoder ved analysen af grænseoverskridende projekter.

9. ERKLÆRING OM ANERKENDELSE AF DEN EUROPÆISKE INTERESSE

De nuværende manglende fremskridt på en række prioriterede projekter inden for energiinfrastruktur skyldes forhindringer i godkendelsesprocedurerne i forbindelse med projekternes linjeføring og miljøvirkninger. Det er faktisk voksende protester fra offentligheden mod bygning af højspændingsluftledninger og substationer, der forsinket bygningen af hårdt tiltrængt transmissionsinfrastruktur inden for el-sektoren. Der kan gå fra 5 til 10 år med en tilladelsesproces, herunder vurdering af virkningerne på miljøet (VVM), anke af afgørelser og udstedelse af tilladelser. Denne periode kan endda være længere, hvis der er stor offentlig og politisk interesse i projekterne.

De forskellige landes praksis i forbindelse med tilladelser, f.eks. VVM-undersøgelser, offentlige høringer, erstatninger til grundejere, adgangsrettigheder, særlige løsninger som f.eks. kompakte udformninger osv. medfører betydelige forskelle og indbyrdes forbundne komplekse problemstillinger. De aktiviteter, som skal iværksættes, og deres stadi og forløb kan kun vises i ret komplicerede logistiske rutediagrammer over godkendelsesproceduren.

Som følge heraf er der brug for, efter behov, at strømlinje godkendelsesprocedurerne for grænseoverskridende prioriterede projekter af stor europæisk interesse, når flere medlemsstater deltager i projekterne. Med henblik på at afhjælpe disse problemer indføres en erklæring om anerkendelse af den europæiske interesse i denne beslutning.

Der må også træffes foranstaltninger for at sikre, at Fællesskabet sætter handling bag de valgte prioriteter ved at anvende sine finansielle instrumenter. Det er derfor naturligt, at støtte til transeuropæiske net, navnlig fra strukturfondene og førtiltrædelsesinstrumenterne giver disse projekter fortrinnsstilling, samtidig med at de særlige regler og kriterier for hvert instrument overholdes. I det parallelle forslag om ændring af TEN-forordning nr. 2236/95 om finansiell støtte åbnes for muligheden for en samfinansiering fra Fællesskabets side på op til 20% af et projekts omkostninger for prioriterede projekter, herunder deres grænseoverskridende afsnit.

Endelig bør der på baggrund af de negative virkninger, som forsinkelser eller ikke-fuldførelse af visse sektioner kan have på lønsomheden af det udførte arbejde i andre medlemsstater på samme akse og på Fællesskabets økonomiske interesser, indføres en mekanisme, som giver et incitament til at overholde de aftalte tidsplaner. Nærværende beslutning giver derfor mulighed for, at Kommissionen kan trække sin erklæring om anerkendelse af den europæiske interesse tilbage, hvis der er store forsinkelser og manglende udsigter til gennemførelse af et projekt, og efter at have indhentet de berørte medlemsstaters kommentarer til årsagerne til forsinkelserne.

10. EU-KOORDINATOR FOR BESTEMTE PROJEKTER

I forbindelse med bestemte projekter, der er erklæret som værende af europæisk interesse, og som ligger på en prioriteret akse, bør det være muligt at forbedre deres forberedelse og gennemførelse ved at nedsætte et koordineringshold, hvori Fællesskabet deltager, som fungerer i det pågældende prioriterede projekts løbetid. Denne fremgangsmåde, som besluttet ud fra de enkelte projekter, forudsætter et samarbejde med de berørte medlemsstater.

I henhold til EF-traktatens artikel 155 kan Kommissionen iværksætte nyttige initiativer med henblik på at fremme samordningen mellem medlemsstaterne. Kommissionen burde derfor kunne udpege en person som ansvarlig for denne samordning efter aftale med medlemsstaterne.

Denne EU-koordinator, der udpeges for et projekt eller en gruppe projekter, vil have til opgave at opmuntre til samarbejde mellem brugere og operatører, at reklamere for projekterne blandt private investorer og finansielle institutioner, herunder også Fællesskabet, og at sikre det nødvendige tilsyn med henblik på at holde Fællesskabet underrettet om projektforløbet, så der kan iværksættes afhjælpende foranstaltninger efter behov, hvis der opstår problemer. EU-koordinatorerne agerer på vegne af Kommissionen.

EU-koordinatorerne udpeges ved en afgørelse fra Kommissionen efter drøftelser med de berørte medlemsstater. Den aktuelle afgørelse beskriver koordinatorens opgaver nærmere. Opgaverne fastlægges for hver enkelt sag og vil variere alt efter omstændighederne. Udpegningen af en koordinator er kun én af mulighederne og anvendes kun i forbindelse med bestemte projekter eller grupper af projekter, alt efter de konstaterede samordningsproblemer.

11. FORENKLING AF LOVGIVNINGEN

Siden deres vedtagelse i 1996 har TEN-retningslinjerne på energiområdet været opdelt i to beslutninger, én beslutning fra Europa-Parlamentet og Rådet (beslutning nr. 1254/96/EF, som nu er erstattet af beslutning nr. 1229/2003/EF) og én fra Rådet (beslutning nr. 96/391/EF). Årsagerne til denne opdeling er ikke længere aktuelle, idet hele TEN-området nu reguleres ved fælles beslutningsprocedure, selv om det oprindeligt kun var udpegning af projekter af fælles interesse, der var genstand for denne procedure.

Det er nu hensigtsmæssigt kun at have én beslutning om retningslinjerne, hvori Rådets beslutning 96/391/EF af 28. marts 1996 om fastlæggelse af en række aktioner med henblik på at skabe gunstigere vilkår for udbygningen af transeuropæiske net på energiområdet integreres.

12. OVERSIGT OVER DE FORVENTEDE VIRKNINGER

I perioden 2007–2013 forventes et investeringsbehov på ca. 28 mia. EUR (20 mia. EUR i EU og 8 mia. i tredjelande) til bygning af prioriterede projekter inden for elektricitets- og gasnet. Der vil blive brug for yderligere midler til at færdiggøre de andre projekter af fælles interesse. Disse investeringer foretages hovedsageligt af energinetoperatørerne og andre private midler, der suppleres med fællesskabsstøtte og lånemekanismer, hvor det er hensigtsmæssigt.

Ifølge en foreløbig analyse af de prioriterede og andre projekter af fælles interesse, som er medtaget i dette forslag, vil der blive tale om samfundsøkonomiske fordele i form af en kontinuerlig og sikker energiforsyning, lavere omkostninger (som følge af øget konkurrence), regional udvikling, integration af tiltrædelseslandene og andre nabolande (samhørighed for Europa som helhed), miljøbeskyttelse (øget brug af naturgas som vigtigste brændsel). Da investeringer i energinet har en lang afkastperiode (fra 20 til 40 år), er der tale om vedvarende gavn for den europæiske økonomi og det europæiske samfund i mange år.

Kommissionen offentliggjorde et omfattende informations- og datamateriale om den foreslåede revision af TEN-retningslinjerne på energiområdet og opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger.

Ud over den udtalelse, som energi- og transportforummets infrastrukturarbejdsgruppe afgav den 8. september 2003 (til fordel for en integration af tiltrædelseslandene i TEN-retningslinjerne for energiområdet), og anmodningen fra CEFIC (Det Europæiske Råd for Den Kemiske Industri) om at tage hensyn til behovet for at etablere rørledninger til transmission af olefiner (afledte olieprodukter) i TEN-politikkerne, modtog Kommissionen

17 bidrag fra operatører af elektricitetstransmissionssystemer, europæiske sammenslutninger (af virksomheder inden for elektricitetstransmission og gas/olievirksomheder), energivirksomheder, regionale og lokale myndigheder samt miljøgrupper.

Sammenfattende kan bidragene siges at vise en betydelig støtte til følgende punkter:

- Forsyningssikkerhed anses for at være det vigtigste punkt. Som følge heraf bør projekter, som bidrager til dette mål, gives højeste prioritet.
- Projekter, som erklæres at være “af fælles europæisk interesse” bør også gives højeste prioritet på nationalt niveau. Derudover bør den effektive gennemførelse af disse projekter overvåges og støttes stærkere.
- Der er et stort behov for at accelerere godkendelsesproceduren for grænseoverskridende projekter og at iværksætte en enhedsprocedure for godkendelsen af TEN–energiprojekter af europæisk interesse.
- De retlige rammers stabilitet og transparens er et væsentligt punkt. Der er behov for at tilvejebringe det rette reguleringsmiljø med ukontroversielle kriterier, således at investorerne risici minimeres.

Bidrag fra regionale og lokale myndigheder samt miljøgrupper protesterede dog voldsomt mod gennemførelsen af et enkelt prioriteret projekt på el–sammenkoblingsområdet på grund af forskellig prioritering på energiområdet regionalt samt risici for menneskers helbred og økonomiske og andre aktiviteter i det pågældende område.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS BESLUTNING

om retningslinjer for de transeuropæiske net på energiområdet og om ophævelse af beslutning nr. 96/391/EF og nr. 1229/2003/EF

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 156,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg²,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget³,

efter proceduren i traktatens artikel 251⁴, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Siden vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 1229/2003/EF af 26. juni 2003 om opstilling af et sæt retningslinjer for transeuropæiske net på energiområdet og om ophævelse af beslutning nr. 1254/96/EF⁵ er der opstået et behov for fuldt ud at integrere de tiltrædende lande i retningslinjerne og efter behov at tilpasse retningslinjerne yderligere til EU's nye tilnærmelsespolitik.

(2) Prioriteterne for de transeuropæiske net på energiområdet er en følge af etableringen af et indre energimarked, der er mere åbent og konkurrencepræget efter gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 96/92/EF⁶ og af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/55/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 98/30/EF⁷. Prioriteterne følger konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Stockholm i marts 2001 om opbyggelse af de nødvendige infrastrukturer for det indre energimarkeds funktion. Der bør gøres en særlig indsats for at nå målet om øget anvendelse af vedvarende energikilder, som bidrager til politikken om en bæredygtig udvikling. Dette bør dog realiseres, uden at der skabes uforholdsmæssige forstyrrelser i den normale markedslige vægt.

1

2 EFT C [...] af [...], s. [...].

3 EFT C [...] af [...], s. [...].

4 EFT C [...] af [...], s. [...].

5 EUT L 176 af 15.7.2003, s.11.

6 EUT L 176 af 15.7.2003, s.37.

7 EUT L 176 af 15.7.2003, s.57.

(3) Bygning og vedligeholdelse af energiinfrastrukturer bør i reglen ske i henhold til markedsprincipperne. Dette er også i overensstemmelse med de fælles regler om fuldførelse af det indre energimarked og de fælles konkurrenceretlige regler, som har til formål at skabe et mere åbent og konkurrencedygtigt indre energimarked. Fællesskabets finansielle støtte til anlæg og drift bør derfor i høj grad være undtagelsen. Sådanne undtagelser bør være behørigt begrundet.

(4) Anlæg og vedligeholdelse af energiinfrastrukturen skal sikre, at det indre energimarked kan fungere effektivt, uden at det berører de strategiske mål og i givet fald forsyningspligten.

(5) Prioriteterne for de transeuropæiske net på energiområdet er også en følge af deres voksende betydning i forbindelse med sikring og diversificering af Fællesskabets energiforsyning, indlemmelse af tiltrædelseslandenes energinet og sikring af en samordnet drift af energinettene i Fællesskabet og i nabolandene. EU's nabolande spiller faktisk en vigtig rolle i energipolitikken. De leverer hovedparten af EU's naturgasforsyninger, de er vigtige partnere i forbindelse med transit af primærenergi til EU og de vil gradvis blive vigtige aktører på Fællesskabets indre marked for gas og elektricitet.

(6) Blandt projekterne under de transeuropæiske energinet må de prioriterede projekter fremhæves, som har særlig stor betydning for det indre energimarkeds funktion eller for energiforsyningssikkerheden. Herudover bør de højest prioriterede projekter ledsages af en erklæring om anerkendelse af den europæiske interesse samt forbedret samordning efter behov.

(7) Proceduren for udpegelse af projekter af fælles interesse vedrørende transeuropæiske energinet bør sikre en ensartet anvendelse af Rådets forordning (EF) nr. 2236/95 af 18. september 1995 om generelle regler for Fællesskabets finansielle støtte inden for transeuropæiske net⁸. Proceduren bør skelne mellem to faser: en første fase med fastlæggelse af et begrænset antal kriterier med henblik på udpegelsen, og en senere fase, hvor projekterne beskrives i detaljer, dvs. projektspecifikationerne fastlægges.

(8) Der kan være behov for at ændre projektspecifikationerne, som er indikative. Kommissionen bør derfor være beføjet til at ajourføre dem. Da projekter kan få betydelige politiske og økonomiske følgevirkninger, er det vigtigt at finde den rette balance mellem lovgivningsmæssig kontrol og fleksibilitet ved fastlæggelsen af, hvilke projekter der er berettiget til fællesskabsstøtte.

(9) For nogle prioriterede projekter, afsnit af prioriterede projekter eller grupper af prioriterede projekter bør det være muligt at forbedre forberedelsen og gennemførelsen ved at nedsætte et koordineringshold, hvori Fællesskabet deltager, som fungerer i det pågældende projekts løbetid. Kommissionen bør derfor have beføjelse til at udpege en EU-koordinator til sådanne projekter med henblik på at opmuntre til samarbejde mellem brugere og operatører samt sikre, at den nødvendige overvågning af projektet finder sted, så Fællesskabet kan holdes underrettet om projektførelsen.

(10) Der bør skabes et gunstigere miljø for udviklingen af transeuropæiske net på energiområdet, hovedsageligt ved at stimulere det tekniske samarbejde mellem de netansvarlige organer, ved at lette gennemførelsen af godkendelsesprocedurer for netprojekter

---

⁸ EFT L 228 af 23.9.1995, s.1. Forordningen er ændret ved forordning (EF) nr. 1655/1999 (EFT L 197 af 29.7.1999, s. 1).

i medlemsstaterne, så forsinkelserne begrænses, og ved efter behov at mobilisere midler, instrumenter og finansielle programmer, som Fællesskabet råder over, til netprojekter.

(11) Vedtagelsen af projekter af fælles interesse, de dertil hørende specifikationer og de prioriterede projekter, bør ikke foregribe resultaterne af vurderingen af projekters, planers eller programmets indvirkning på miljøet.

(12) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af denne beslutning bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen⁹.

(13) Kommissionen bør regelmæssigt udarbejde en periodisk rapport om gennemførelsen af denne beslutning.

(14) Da denne beslutning har samme genstand og anvendelsesområde som Rådets beslutning nr. 96/391/EF af 28. marts 1996 om fastlæggelse af en række aktioner med henblik på at skabe gunstigere vilkår for udbygningen af transeuropæiske net på energiområdet og beslutning nr. 1229/2003/EF, bør disse to beslutninger ophæves –

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Formål

I denne beslutning fastlægges arten og rækkevidden af den retningsgivende fællesskabsaktion for transeuropæiske energinet. Der opstilles ligeledes et sæt retningslinjer omfattende mål og prioriteringer samt hovedlinjerne i Fællesskabets aktioner med hensyn til transeuropæiske energinet. I disse retningslinjer fastlægges projekter af fælles interesse, herunder prioriterede projekter, inden for transeuropæiske elektricitets- og naturgasnet.

Artikel 2

Anvendelsesområde

Denne beslutning vedrører:

- 1) inden for elektricitetsnettene:
  - a) alle højspændingsforbindelser, bortset fra dem der anvendes inden for distributionsnet, og undersøiske kabler, for så vidt denne infrastruktur anvendes til interregional eller international transmission/tilslutning
  - b) alt udstyr og alle anlæg, der er nødvendige for, at det pågældende system kan fungere tilfredsstillende, herunder beskyttelses-, overvågnings- og

---

⁹ EFT L 184 af 17.7.1999, s.23.

kontrolsystemer

- 2) inden for gasnettene (transport af naturgas eller olefingas):
  - a) højtryksgasrørledninger, bortset fra højtryksgasrørledninger i distributionsnet, til forsyning af Fællesskabets regioner fra kilder i og uden for Fællesskabet
  - b) underjordiske lagre tilsluttet ovennævnte højtryksgasrørledninger
  - c) terminaler til modtagelse, oplagring og forgasning af flydende naturgas (LNG) samt, afhængig af forsyningskapaciteten, LNG-tankskibe
  - d) alt udstyr og alle anlæg, der er nødvendige for, at det pågældende system kan fungere tilfredsstillende, herunder beskyttelses-, overvågnings- og kontrolsystemer.

Artikel 3

Målsætninger

Fællesskabet fremmer sammenkobling, interoperabilitet og udbygning af de transeuropæiske energinet samt adgang til disse net i overensstemmelse med gældende fællesskabsret med det formål:

- a) at fremme en effektiv virkeliggørelse af det indre marked i almindelighed og det indre energimarked i særdeleshed, samtidig med at den rationelle produktion, distribution og anvendelse af energiressourcerne samt udvikling og sammenkobling af vedvarende energikilder fremmes med henblik på at sænke forbrugerpriserne på energi og bidrage til diversificering af energikilderne
- b) at lette udviklingen af Fællesskabets mindre gunstigt stillede områder og ømråder og bringe dem ud af deres isolation og således bidrage til større økonomisk og social samhørighed
- c) at øge energiforsynings sikkerheden, f.eks. ved at styrke forbindelserne med tredjelande inden for energisektoren, hvilket er i alle parter interesse, især inden for energichartertraktaten og de samarbejdsaftaler, som Fællesskabet har indgået.
- d) at bidrage til en bæredygtig udvikling og forbedring af miljøbeskyttelsen, navnlig ved at nedbringe miljørisiciene i forbindelse med energitransport og -transmission.

Artikel 4

Prioritering

Fællesskabets aktion med hensyn til transeuropæiske energinet skal være forenelig med en bæredygtig udvikling og først og fremmest tage sigte på følgende:

- 1) for både el- og gasnet:

- a) tilpasning og udvikling af energinet til støtte for det indre energimarked og navnlig løsning af problemer i forbindelse med flaskehalse, navnlig på tværs af grænserne, overbelastning og manglende forbindelser, og hensyntagen til de behov, der opstår i forbindelse med et velfungerende indre marked for elektricitet og naturgas og udvidelsen af Fællesskabet
  - b) oprettelse af energinet i øregioner, isolerede og perifere regioner samt regioner i den yderste periferi og tilslutning af disse net, hvor det er nødvendigt, og fremme af diversificering af energikilderne og anvendelse af vedvarende energikilder
- 2) for elektricitetsnet:
- a) tilpasning og udvikling af net for at gøre det lettere at integrere/tilslutte bæredygtig energiproduktion
  - b) sikring af Fællesskabets elektricitetsnets interoperabilitet med tilsvarende net i tiltrædelseslandene og andre lande i Europa samt Middelhavs- og Sortehavsområdet
- 3) for gasnet:
- (a) udbygning af naturgasnettene med henblik på at dække Fællesskabets naturgasforbrug og kontrol med dets gasforsyningssystemer
  - (b) sikring af interoperabilitet for Fællesskabets gasnet med net i tredjelande i Europa samt i Middelhavs- og Sortehavsområdet samt området omkring Det Kaspiske Hav, Mellemøsten og området omkring Den Arabiske Golf samt diversificering af naturgaskilder og -forsyningsveje.
  - (c) udbygning og integration af olefingasnet med henblik på at dække fællesskabsindustriernes olefingasforbrug.

Artikel 5

Aktionens hovedlinjer

Hovedlinjerne i Fællesskabets aktion for transeuropæiske energinet er:

- a) udpegelse af projekter af fælles interesse, herunder prioriterede projekter
- b) skabelse af gunstigere vilkår for udbygningen af disse net.

Artikel 6

Kriterier for projekter af fælles interesse

1. Følgende generiske kriterier skal anvendes, når der træffes afgørelse om udpegelse, ændringer i specifikationer for eller anmodninger om ajourføring af projekter af fælles interesse:

- a) projekterne skal falde ind under anvendelsesområdet i artikel 2

- b) de skal svare til de målsætninger og prioriteringer, der er fastsat i henholdsvis artikel 3 og 4
- c) de skal forekomme økonomisk levedygtige.

Vurderingen af den økonomiske levedygtighed baseres på en cost–benefit–analyse, som tager hensyn til alle omkostninger og fordele, herunder på mellemlangt og/eller langt sigt, i forbindelse med miljøaspekter, forsyningssikkerhed og bidrag til den økonomiske og sociale samhørighed. Projekter af fælles interesse, der vedrører en medlemsstats område, kræver denne medlemsstats godkendelse.

2. Supplerende kriterier til bestemmelse af, hvad der udgør projekter af fælles interesse, findes i bilag II.

Enhver ændring af de i bilag II indeholdte supplerende kriterier for udpegelse af projekter af fælles interesse vedtages efter proceduren i traktatens artikel 251.

3. Der kan kun ydes finansiel støtte fra Fællesskabet i henhold til forordning (EF) nr. 2236/95 til de projekter, der er opført i bilag III, og som opfylder kriterierne i stk. 1 og bilag II.

4. Projekternes indikative specifikationer, som inkluderer den detaljerede beskrivelse af projekterne, samt eventuelt en geografisk beskrivelse, er opført i bilag III. Disse specifikationer ajourføres i overensstemmelse med proceduren i artikel 14, stk. 2. Ajourføringer er af teknisk art og skal begrænses til tekniske ændringer af projekter, ændring af en del af den fastlagte ruteføring eller en begrænset tilpasning af projektets placering.

5. Medlemsstaterne træffer alle de foranstaltninger, som de skønner nødvendige for at lette og fremskynde gennemførelsen af projekter af fælles interesse og begrænse forsinkelser, under overholdelse af fællesskabslovgivningen og internationale konventioner på miljøområdet. Navnlig skal de fornødne godkendelsesprocedurer afsluttes hurtigt.

6. Når dele af projekter af fælles interesse skal gennemføres på tredjelandes område, kan Kommissionen, med henblik på at lette gennemførelsen af projekterne, efter konsultation af de berørte medlemsstater fremsætte forslag, efter omstændighederne som led i Fællesskabets forvaltning af aftaler med disse tredjelande og, for så vidt angår de tredjelande, som har undertegnet energichartertraktaten, i overensstemmelse med denne traktat, for at projekterne også af de pågældende tredjelande anerkendes som værende af gensidig interesse.

Artikel 7

Prioriterede projekter

1. Projekter af fælles interesse, som er opført i bilag I, har prioritet for så vidt angår tildeling af finansiel støtte fra Fællesskabet i henhold til forordning (EF) nr. 2236/95.

Ændringer af bilag I vedtages efter proceduren i traktatens artikel 251.

2. De berørte medlemsstater og Kommissionen bestræber sig på inden for deres respektive kompetenceområder at fremme gennemførelsen af prioriterede projekter, herunder navnlig grænseoverskridende projekter.

3. Prioriterede projekter skal være forenelige med bæredygtig udvikling og opfylde følgende kriterier:

- a) de har en væsentlig effekt på konkurrencen på det indre energimarked og/eller
- b) de medvirker til at øge Fællesskabets forsyningsikkerhed.

Artikel 8

Projekter af europæisk interesse

1. Et udvalg af projekter på de prioriterede akser som er omhandlet i artikel 7, og som har en grænseoverskridende karakter eller en væsentlig virkning for grænseoverskridende transmissionskapacitet, erklæres at være af europæisk interesse.

Disse projekter er opført i bilag IV.

2. I forbindelse med ansøgninger om projektstøtte fra Samhørighedsfonden jf. artikel 10 i Rådets forordning (EF) nr. 1164/94¹⁰ skal medlemsstaterne give passende prioritet til projekter, som er erklæret som værende af europæisk interesse.

3. I forbindelse med ansøgninger om projektstøtte fra budgettet for transeuropæiske net jf. artikel 10 i Rådets forordning (EF) nr. 2236/95¹¹ skal medlemsstaterne give passende prioritet til projekter, som er erklæret som værende af europæisk interesse.

4. I forbindelse med ansøgninger om projektstøtte fra Strukturfondene jf. Rådets forordning (EF) nr. 1260/1999¹² skal medlemsstaterne give passende prioritet til projekter, som er erklæret som værende af europæisk interesse.

5. Kommissionen sikrer, at lande, som er omfattet af det strukturpolitiske førtiltrædelsesinstrument, giver passende prioritet til projekter, hvortil der ansøges om projektstøtte jf. artikel 2 og 7 i Rådets forordning (EF) nr. 1267/1999¹³, og som er erklæret som værende af europæisk interesse.

6. Hvis der er tale om en betydelig aktuel eller forventet forsinkelse i forbindelse med påbegyndelse af arbejdet på et af de projekter, der er erklæret som værende af europæisk interesse, anmoder Kommissionen de berørte medlemsstater om at forklare årsagerne til forsinkelsen inden tre måneder.

Efter modtagelse og granskning af de berørte medlemsstaters svar, kan Kommissionen under behørig hensyntagen til proportionalitetsprincippet beslutte at trække erklæringen om anerkendelse af den europæiske interesse tilbage.

7. Fem år efter færdiggørelse af et projekt eller projektafsnit, der er erklæret som værende af europæisk interesse, gennemfører de berørte medlemsstater en vurdering af dets

---

¹⁰ EFT L 130 af 25.5.1994, s.1.

¹¹ EFT L 228 af 23.9.1995, s.1.

¹² EFT L 161 af 26.6.1999, s.1.

¹³ EFT L 161 af 26.6.1999, s.73.

samfundsøkonomiske virkning og dets miljøvirkninger, herunder virkningen på handelen mellem medlemsstaterne, den territoriale samhørighed og bæredygtig udvikling.

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om resultaterne af denne vurdering.

8. Hvis et projekt erklæres som værende af europæisk interesse, gennemfører de berørte medlemsstater for hvert af de pågældende projektafsnit passende samordnede vurderinger og offentlige høringer, inden der gives tilladelse til et projekt

9. Hvis et projekt, der er erklæret som værende af europæisk interesse omfatter et grænseoverskridende afsnit, som teknisk og økonomisk ikke kan adskilles, gennemfører de berørte medlemsstater en transnational undersøgelse med henblik på at evaluere det grænseoverskridende projektafsnit og gennemføre en offentlig høring, inden der gives tilladelse til projektet.

10. Samordnede og transnationale undersøgelsesprocedurer jf. stk. 8 og 9 anvendes med forbehold af forpligtelser i henhold til fællesskabslovgivningen om miljøbeskyttelse, herunder navnlig vurderinger af virkninger på miljøet.

De berørte medlemsstater underretter Kommissionen om påbegyndelsen og resultaterne af samordnede og transnationale undersøgelsesprocedurer.

Artikel 9

Gennemførelse af projekter af europæisk interesse

1. Projekter af europæisk interesse skal gennemføres hurtigt.

Senest 6 måneder efter denne beslutnings ikrafttræden fremsender medlemsstaterne en tidsplan for færdiggørelse af disse projekter til Kommissionen, herunder nærmere oplysninger om:

- a) projektets forventede vej gennem godkendelsesprocessen
- b) tidsplanen for gennemførlighedsvurderingen og udformningsfasen
- c) anlægsfasen
- d) ibrugtagning af projektet.

2. Medlemsstaterne fremsender årlige rapporter til Kommissionen om forløbet af de projekter, der er nævnt i stk. 1.

Forløber et projekt langsommere end anført i den tidsplan, der er sendt til Kommissionen, fremsender medlemsstaterne en revideret plan til Kommissionen.

3. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at sikre at godkendelsesproceduren for projekter af europæisk interesse er effektiv og ikke indebærer unødige forsinkelser.

Artikel 10

EU-koordinator

1. Kommissionen kan efter samråd med de berørte medlemsstater udpege en EU-koordinator.

EU-koordinatoren agerer på vegne af Kommissionen. Koordinatorens opgave omfatter et enkelt prioriteret projekt eller et delafsnit af et prioriteret projekt. Om nødvendigt kan EU-koordinatorens virkeområde udvides til at omfatte andre, beslægtede prioriterede projekter.

2. EU-koordinatoren vælges ud fra vedkommendes erfaringer med europæiske institutioner og kendskab til tekniske, økonomiske, samfundsøkonomiske og miljømæssige spørgsmål i forbindelse med evaluering af store projekter.

3. Afgørelsen om udpegelse af en EU-koordinator omfatter en beskrivelse af koordinatorens opgaver.

4. EU-koordinatoren har til opgave:

- a) at fremme fælles metoder til projektevaluering, rådgive projektvirksomheder om den finansielle pakke til projekterne og, hvis det er hensigtsmæssigt, afgive en stillingtagen til emner vedrørende driften af net
- b) at forelægge Kommissionen en rapport hvert år om fremskridtene i forbindelse med gennemførelsen af det projekt, som han er udpeget for, om nye reguleringstiltag eller andre udviklinger, som kunne påvirke projektets karakter, samt alle vanskeligheder og hindringer, der sandsynligvis medfører en væsentlig forsinkelse
- c) at bidrage til dialogen mellem operatører, brugere, regionale og lokale myndigheder samt repræsentanter for civilsamfundet med henblik på at få en bedre forståelse for efterspørgslen efter transmissionstjenester og for de begrænsninger og tjenesteparametre, der er påkrævet for at optimere anvendelsen af den pågældende infrastruktur.

5. De berørte medlemsstater samarbejder med EU-koordinatoren og giver denne de nødvendige oplysninger, så koordinatoren kan udføre de i stk. 4 anførte opgaver.

6. Kommissionen kan anmode om en udtalelse fra EU-koordinatoren, når den gennemgår ansøgninger om fællesskabsstøtte til projekter eller grupper af projekter, som koordinatoren er udpeget for.

Artikel 11

Gunstigere vilkår

1. Med henblik på at bidrage til gunstigere vilkår for udviklingen af de transeuropæiske net og deres interoperabilitet lægger Fællesskabet den største vægt på nedenstående foranstaltninger, som den agter at fremme efter behov:

- a) Teknisk samarbejde mellem de organer, der er ansvarlige for de transeuropæiske net på energiområdet, herunder navnlig for den korrekte funktion af de forbindelser, som er nævnt i punkt 1, 2 og 7 i bilag II;
  - b) lettere gennemførelse af godkendelsesprocedurerne for projekter, som indgår i det transeuropæiske energinet, med henblik på at mindske forsinkelser;
  - c) støtte til projekter af fælles interesse fra de af Fællesskabets fonde, instrumenter og økonomiske programmer, som kan anvendes til nettene.
2. Kommissionen tager i nært samarbejde med de berørte medlemsstater alle initiativer til at fremme samordningen af de aktiviteter, der er anført i stk. 1.
3. De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af aktiviteterne i stk. 1, litra a) og b), besluttet af Kommissionen i overensstemmelse med proceduren i artikel 14, stk. 2.

Artikel 12

Virksomheder for konkurrencen

Ved gennemgangen af projekterne skal der tages hensyn til virkningerne for konkurrencen. Privat finansiering eller finansiering gennem de berørte økonomiske sektorer skal fremmes, samtidig med at konkurrence og andre EU regler respekteres. Enhver konkurrencefordrejning mellem markedsoperatørerne skal undgås i overensstemmelse med EF traktatens bestemmelser.

Artikel 13

Begrænsninger

1. Denne beslutning berører ikke eventuelle finansielle tilsagn fra en medlemsstat eller Fællesskabet.
2. Denne beslutning berører ikke resultaterne af vurderingen af virkningerne på miljøet for så vidt angår projekter og planer eller programmer, der fastlægger rammerne for en fremtidig godkendelse af de berørte projekter. Hvis der i henhold til relevant fællesskabslovgivning kræves miljøkonsekvensvurdering, skal resultaterne heraf indgå i overvejelserne, inden der reelt træffes afgørelse om projekternes gennemførelse i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen.

Artikel 14

Udvalg

1. Kommissionen bistås af et udvalg.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til tre måneder.

3. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 15

Rapport

Kommissionen udarbejder hvert andet år en beretning om anvendelsen af denne beslutning, som den forelægger for Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Denne beretning bør omhandle gennemførelsen og fremskridt i udførelsen af prioriterede projekter samt enkeltheder vedrørende deres finansiering, især i forbindelse med bidraget fra Fællesskabets midler, som vedrører grænseoverskridende forbindelser som anført i bilag II, punkt 1, 2 og 7.

Artikel 16

Ophævelse

Beslutning nr. 96/391/EF og nr. 1229/2003/EF ophæves.

Artikel 17

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Artikel 18

Adressater

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den

*På Europa-Parlamentets vegne
Formand*

*På Rådets vegne
Formand*

BILAG I

TRANSEUROPÆISKE ENERGINET Prioriterede projekter, som defineret i artikel 7

ELEKTRICITETSNET

- EL.1. Frankrig – Belgien – Nederlandene – Tyskland:
styrkelse af el-nettene for at løse overbelastningsproblemer med hensyn til elektricitet i Benelux-landene.
- EL.2. Italiens grænser med Frankrig, Østrig, Slovenien og Schweiz:
øget kapacitet på samkøringslinjer på el-området.
- EL.3. Frankrig – Spanien – Portugal:
øget kapacitet på samkøringslinjer på el-området mellem disse lande og den iberiske halvø og netudvikling i ømråder.
- EL.4. Grækenland – Balkan-landene – UCTE-systemet:
udbygning af elektricitetsinfrastrukturen med henblik på at forbinde Grækenland til UCTE-systemet og muliggøre det sydøsteuropæiske elektricitetsmarked.
- EL.5. Det Forenede Kongerige – det europæiske fastland og Nordeuropa:
opbygning/forøgelse af kapaciteten på samkøringslinjer på el-området og mulig integration af havmølleenergi.
- EL.6. Irland – Det Forenede Kongerige:
forøgelse af samkøringskapaciteten på el-området og mulig integration af havmølleenergi.
- EL.7. Danmark – Tyskland – Østersøringen (herunder Norge – Sverige – Finland – Danmark – Tyskland – Polen – Baltikum – Rusland):
forøgelse af samkøringskapaciteten på el-området og mulig integration af havmølleenergi.
- EL.8. Tyskland – Polen – Den Tjekkiske Republik – Slovakiet – Østrig – Ungarn – Slovenien:
øget kapacitet på samkøringslinjer på el-området.
- EL.9. Medlemsstater i Middelhavsområdet – Middelhavsringen:
øget elektricitetssammenkoblingskapacitet mellem medlemsstater i Middelhavsområdet og Marokko – Algeriet – Tunesien – Libyen – Ægypten – Nærøsten – Tyrkiet.

GASNET

- NG.1. Det Forenede Kongerige – det nordlige europæiske fastland, herunder Nederlandene, Danmark og Tyskland – Polen – Litauen – Letland – Estland – Finland – Rusland:
North Trans og Yamal – Europa naturgasledninger som sammenkobler nogle af de vigtigste europæiske gaskilder, forbedrer interoperabiliteten mellem nettene og øger forsyningssikkerheden.
- NG.2. Algeriet – Spanien – Italien – Frankrig – den nordlige del af det europæiske fastland:
opførelse af en ny naturgasledning fra Algeriet til Spanien, Frankrig og Italien og forøgelse af netkapaciteten i og mellem Spanien, Italien og Frankrig.
- NG.3. Landene omkring Det Kaspiske Hav – Mellemøsten – EU:
nye net af naturgasledninger til EU fra nye kilder, herunder gasledningerne Tyrkiet – Grækenland, Grækenland – Italien og Tyrkiet – Østrig.

- NG.4. LNG-terminaler i Belgien, Frankrig, Spanien, Portugal, Italien og Polen: diversificering af forsyningskilder og adgangspunkter, herunder LNG-tilslutninger til transmissionsnettet.
- NG.5. Underjordiske lagre i Spanien, Portugal, Italien, Grækenland og Østersøområdet: forøgelse af kapaciteten i Spanien, Italien og Østersøområdet og opførelse af de første anlæg i Portugal og Grækenland.
- NG.6. Medlemsstater i Middelhavsområdet – gasringen i det østlige Middelhav: etablering og øgning af naturgasledningskapaciteten mellem medlemsstater i Middelhavsområdet og Libyen – Ægypten – Jordan – Syrien – Tyrkiet.

BILAG II

TRANSEUROPÆISKE ENERGINET

Supplerende kriterier for projekter af fælles interesse

Omhandlet i artikel 6, stk. 2

ELEKTRICITETSNET

1. Udbygning af energinettene i øområder, indlandsområder, randområder og områder i den yderste periferi, idet der lægges vægt på diversificering af energikilderne og forbedret anvendelse af vedvarende energikilder, og i givet fald tilslutning af disse net.

- Irland – Det Forenede Kongerige (Wales)
- Grækenland (øerne)
- Italien (Sardinien) – Frankrig (Korsika) – Italien (fastlandet)
- Forbindelser i øregioner, herunder forbindelser til fastlandet
- Forbindelser i områder i den yderste periferi i Frankrig, Spanien, Portugal

2. Videreudvikling af sammenkoblingerne mellem medlemsstaternes elektricitetsnet, hvor dette er nødvendigt, for at det indre marked kan fungere, og for at forbedre elektricitetsnettenes pålidelighed og sikkerhed.

- Frankrig – Belgien – Nederlandene – Tyskland
- Frankrig – Tyskland
- Frankrig – Italien
- Frankrig – Spanien
- Portugal – Spanien
- Finland – Sverige
- Finland – Estland – Letland – Litauen
- Østrig – Italien
- Italien – Slovenien
- Østrig – Italien – Slovenien – Ungarn
- Tyskland – Polen
- Tyskland – Polen – Den Tjekkiske Republik – Slovakiet – Ungarn
- Polen – Litauen

- Irland – Det Forenede Kongerige (Nordirland)
- Østrig – Tyskland
- Nederlandene – Det Forenede Kongerige
- Tyskland – Danmark – Sverige
- Grækenland – Italien

3. Udbygning af de indenlandske elektricitetsforbindelser, hvor dette er nødvendigt for at udnytte sammenkoblingerne mellem medlemsstaterne bedst muligt, for at det indre marked kan fungere, eller for at tilslutte vedvarende energikilder.

- Alle medlemsstater

4. Udbygning af elektricitetsforbindelserne med tredjelande, særlig kandidatlande, med det formål at øge elektricitetsnettenes interoperabilitet, driftssikkerhed og pålidelighed og sikre EU's elektricitetsforsyning.

- Tyskland – Norge
- Nederlandene – Norge
- Sverige – Norge
- Det Forenede Kongerige – Norge
- Østersøringen: Tyskland – Polen – Belarus – Rusland – Litauen – Letland – Estland – Finland – Sverige – Norge – Danmark
- Norge – Sverige – Finland – Rusland
- Middelhavsringen: Frankrig – Spanien – Marokko – Algeriet – Tunisien – Libyen – Ægypten – landene i Nærøsten – Tyrkiet – Grækenland – Italien
- Grækenland – Tyrkiet
- Italien – Schweiz
- Grækenland – Balkanlandene
- Spanien – Marokko
- EU – Balkanlandene – Belarus – Rusland – Ukraine
- Sortehavsringen: Rusland – Ukraine – Rumænien – Bulgarien – Tyrkiet – Georgien

5. Foranstaltninger med henblik på at forbedre de sammenkoblede elektricitetsnets funktion i det indre marked, herunder udpegning af manglende forbindelsesled og flaskehalse, udvikling af løsninger på overbelastningsproblemerne samt tilpasning af metoderne til planlægning og drift af elektricitetsnettene.

- Identifikation af flaskehalse og manglende forbindelsesled i elektricitetsnettene, især på tværs af grænserne.
- Udvikling af metoder til regulering af elektricitetsstrømmen for at løse overbelastningsproblemerne i elektricitetsnettene.
- Tilpasning af metoderne til planlægning og drift af elektricitetsnettene for at tage højde for behovene på det indre marked og en udstrakt brug af vedvarende energikilder.

GASNET

6. Indførelse af naturgas i nye regioner, hovedsagelig i øområder, indlandsområder, randområder og områder i den yderste periferi, og udbygning af gasnettene i disse områder.

- Det Forenede Kongerige (Nordirland)
- Irland
- Spanien
- Portugal
- Grækenland
- Sverige
- Danmark
- Italien (Sardinien)
- Frankrig (Korsika)
- Cypern
- Malta
- Områder i den yderste periferi i Frankrig, Spanien, Portugal

7. Udbygning af naturgasforbindelserne, hvor dette er nødvendigt, for at det indre marked kan fungere, eller for at øge forsyningssikkerheden, herunder tilslutning af isolerede naturgasnet.

- Irland – Det Forenede Kongerige
- Frankrig – Spanien
- Frankrig – Schweiz
- Portugal – Spanien
- Østrig – Tyskland
- Østrig – Ungarn

- Østrig – Ungarn – Slovakiet – Polen
- Østrig – Italien
- Grækenland – andre Balkanlande
- Østrig – Ungarn – Rumænien – Bulgarien – Grækenland – Tyrkiet
- Frankrig – Italien
- Grækenland – Italien
- Østrig – Den Tjekkiske Republik
- Tyskland – Den Tjekkiske Republik – Østrig – Italien
- Østrig – Slovenien – Kroatien
- Det Forenede Kongerige – Nederlandene – Tyskland
- Tyskland – Polen
- Danmark – Det Forenede Kongerige
- Danmark – Tyskland – Sverige

8. Udbygning af kapaciteten til modtagelse af flydende naturgas (LNG) og oplagring af naturgas, hvor dette er nødvendigt for at tilfredsstille efterspørgslen, regulere gasforsyningssystemerne samt sprede forsyningskilderne og tilførselsvejene.

- Alle medlemsstater

9. Udbygning af transportkapaciteten (naturgasforsyningsrørledninger), hvor dette er nødvendigt for at tilfredsstille efterspørgslen samt sprede de interne og eksterne forsyningskilder og tilførselsvejene.

- Nordisk gasnet: Norge – Danmark – Tyskland – Sverige – Finland – Rusland – Baltikum – Polen
- Algeriet – Spanien – Frankrig
- Rusland – Ukraine – EU
- Rusland – Belarus – Ukraine – EU
- Rusland – Belarus – EU
- Rusland – Østersølande – Tyskland
- Libyen – Italien
- Tunesien – Libyen – Italien
- landene omkring Det Kaspiske Hav – EU

- Rusland – Ukraine – Moldavien – Rumænien – Bulgarien – Grækenland – andre Balkanlande
- Rusland – Ukraine – Slovakiet – Ungarn – Slovenien – Italien
- Nederlandene – Tyskland – Schweiz – Italien
- Belgien – Frankrig – Schweiz – Italien
- Danmark – (Sverige) – Polen
- Norge – Rusland – EU
- Irland
- Algeriet – Italien – Frankrig
- Mellemøsten – gasringen i det østlige Middelhav – EU

10. Foranstaltninger med henblik på at forbedre de sammenkoblede naturgasnets funktion i det indre marked og transitlandene, herunder identifikation af manglende forbindelsesled og flaskehalse, udvikling af løsninger på overbelastningsproblemerne samt tilpasning af metoderne til planlægning og effektiv og sikker drift af gasnettene.

- Identifikation af flaskehalse og manglende forbindelsesled i naturgasnettene, især på tværs af grænserne.
- Udvikling af metoder til regulering af gasstrømmen for at løse overbelastningsproblemerne i gasnettene.
- Tilpasning af metoderne til planlægning og drift af elektricitetsnettene for at tage højde for behovene på det indre marked.
- Generel øgning af præstationerne, sikkerheden og beskyttelsen af naturgasnettene i transitlandene.

11. Udbygning og integration af kapaciteten til transport af olefingasser med henblik på at dække efterspørgslen på det indre marked.

- Alle medlemsstater

BILAG III

TRANSEUROPÆISKE ENERGINET

Projekter af fælles interesse og specifikationer herfor, aktuelt fastlagt i henhold til kriterierne i bilag II

ELEKTRICITETSNET

1. Udbygning af energinettene i indlandsområder
  - 1.1 Undersøisk kabelforbindelse Irland – Wales (UK)
  - 1.2 Styrkelse af forbindelsen Ipiros (GR) – Puglia (I)
  - 1.3 Forbindelse til de sydlige Kyklader (GR)
  - 1.4 30kV-undersøisk kabelforbindelse mellem øerne Faial, Pico og S. Jorge (Azorerne, P)
  - 1.5 Sammenkobling og styrkelse af nettet på øerne Terceira, Faial og São Miguel (Azorerne, P)
  - 1.6 Sammenkobling og styrkelse af nettet på Madeira (P)
  - 1.7 Undersøisk kabelforbindelse Sardinien (I) – Italien (fastlandet)
  - 1.8 Undersøisk kabelforbindelse Korsika (F) – Italien
  - 1.9 Forbindelse Italien (fastlandet) – Sicilien (I)
  - 1.10 Fordobling af forbindelsen Sorgente (I) – Rizziconi (I)
  - 1.11 Nye forbindelser på Balearerne og De Kanariske Øer (E)
2. Udbygning af sammenkoblingerne mellem medlemsstaternes elektricitetsnet
  - 2.1 Ledning Moulaine (F) – Aubange (B)
  - 2.2 Ledning Avelin (F) – Avelghem (B)
  - 2.3 Ledning Vigy (F) – Marlenheim (F)
  - 2.4 Ledning Vigy (F) – Uchtelfangen (D)
  - 2.5 La Praz (F), fase-transformer
  - 2.6 Kapacitetsforøgelse via den eksisterende sammenkobling mellem Frankrig og Spanien
  - 2.7 Ny sammenkobling mellem Frankrig og Spanien
  - 2.8 Ny sammenkobling gennem Pyrenæerne mellem Frankrig og Spanien
  - 2.9 Forbindelse over de østlige Pyrenæer mellem Frankrig og Spanien
  - 2.10 Forbindelser mellem Nordportugal og Nordvestspanien
  - 2.11 Ledning Sines (P) – Balboa (E) – Alqueva (P)
  - 2.12 Ledning Valdigem (P) – Douro Internacional (P) – Aldeadávila (E) og anlæg Douro Internacional
  - 2.13 Nye forbindelser nord for Den Botniske Bugt mellem Finland og Sverige
  - 2.14 Ledning Lienz (A) – Cordignano (D)

- 2.15 Ny forbindelse mellem Italien og Østrig gennem Brenner-passet
- 2.16 Forbindelse mellem Irland og Nordirland
- 2.17 Ledning St. Peter (A) – Isar (D)
- 2.18 Undersøisk kabelforbindelse mellem Sydøstengland og den centrale del af Nederlandene
- 2.19 Styrkelse af forbindelserne mellem Danmark og Tyskland, f.eks. ledning Kasso-Hamburg
- 2.20 Styrkelse af forbindelserne mellem Danmark og Sverige

- 3. Udbygning af de indenlandske elektricitetsforbindelser
  - 3.1 Forbindelser på den danske øst-vest-akse: Forbindelser mellem landets vestlige (UCTE) og østlige net (NORDEL)
  - 3.2 Forbindelser på den danske nord-syd-akse
  - 3.3 Ny forbindelser i Nordfrankrig
  - 3.4 Nye forbindelser i Sydvestfrankrig
  - 3.5 Ledning Trino Vercellese (I) – Lacchiarelle (I)
  - 3.6 Ledning Turbigo (I) – Rho-Bovisio (I)
  - 3.7 Ledning Voghera (I) – La Casella (I)
  - 3.8 Ledning S. Fiorano (I) – Nave (I)
  - 3.9 Ledning Nordlige Venezia (I) – Cordignano (I)
  - 3.10 Ledning Redipuglia (I) – det vestlige Udine (I)
  - 3.11 Nye forbindelserne på den italienske nord-syd-akse
  - 3.12 Ledning Tavarnuzze (I) – Casellina (I)
  - 3.13 Ledning Tavarnuzze (I) – S.Barbara (I)
  - 3.14 Ledning Rizziconi (I) – Feroletto-Laino (I)
  - 3.15 Nye forbindelser på den spanske Middelhavsakse
  - 3.16 Netændringer for at lette tilslutning til vedvarende energi i Italien
  - 3.17 Nye vindkraftforbindelser i Italien
  - 3.18 Nye forbindelser på den spanske nordakse
  - 3.19 Nye forbindelser på den spanske Middelhavsakse
  - 3.20 Nye forbindelser på aksene Galicien (E) – Centro (E)
  - 3.21 Nye forbindelser på aksene Centro (E) – Aragón (E)
  - 3.22 Nye forbindelser på aksene Aragón (E) – Levante (E)
  - 3.23 Nye forbindelser i Andalusien (E)
  - 3.24 Ledning Pedralva (P) – Riba d'Ave (P) og anlæg Pedralva
  - 3.25 Ledning Recarei (P) – Valdigem (P)
  - 3.26 Ledning Picote (P) – Pocinho (P) (opgradering)
  - 3.27 Ændring af den nuværende ledning Pego (P) – Cedillo (E)/Falagueira (P) og anlæg Falagueira
  - 3.28 Ledning Pego (P) – Batalha (P) og anlæg Batalha

- 3.29 Ledning Sines (P) – Ferreira do Alentejo (P) I (opgradering)
- 3.30 Nye vindkraftforbindelser i Portugal
- 3.31 Ledninger Pereiros (P) – Zêzere (P) – Santarém (P) og anlæg Zêzere
- 3.32 Ledninger Batalha (P) – Rio Maior (P) I og II (opgraderinger)
- 3.33 Ledning Carrapatelo (P) – Mourisca (P) (opgradering)
- 3.34 Ledning Valdigem (P) – Viseu (P) – Anadia (P)
- 3.35 Omledning af ledning Rio Maior (P) – Palmela (P) til Ribatejo (P) og anlæg Ribatejo
- 3.36 Understationer og forbindelsesledninger i Thessaloniki (GR), Lamia (GR) og Patras (GR)
- 3.37 Forbindelser i regionerne Evia (GR), Lakonien (GR) og Thrakien (GR)
- 3.38 Udbygning af eksisterende forbindelser i randområder på det græske fastland
- 3.39 Ledning Tynagh (IRL) – Cashla (IRL)
- 3.40 Ledning Flagford (IRL) – East Slig (IRL)
- 3.41 Forbindelser i den nordøstlige og vestlige del af Spanien, særlig med henblik på at tilslutte vindkraftanlæg til nettet
- 3.42 Forbindelser i Baskerlandet (E), Aragonien (E) og Navarra (E)
- 3.43 Forbindelser i Galicien (E)
- 3.44 Forbindelser i Centralsverige
- 3.45 Forbindelser i Sydsverige
- 3.46 Ledning Lübeck/Siems (D) – Görries (D)
- 3.47 Ledning Lübeck/Siems (D) – Krümmel (D)
- 3.48 Forbindelser i Nordirland af hensyn til sammenkobling med nettet i Republikken Irland
- 3.49 Forbindelser i den nordvestlige del af Det Forenede Kongerige
- 3.50 Forbindelser i Skotland og England, med henblik på øget brug af vedvarende energi til elektricitetsproduktion
- 3.51 Nye offshorevindkraftforbindelser i Belgien
- 3.52 Borssele understation (NL)
- 3.53 Implementering af reaktivt kraftkompensationsudstyr (NL)
- 3.54 Ledning St. Peter (AT) – Tauern (AT)
- 3.55 Ledning Südburgenland (AT) – Kainachtal (AT)

- 4. Udbygning af elektricitetsforbindelser til tredjelande
- 4.1 Ledning Neuenhagen (D) – Vierraden (D) – Krajnik (PL)
- 4.2 Forbindelse Brunsbüttel (D) – Sydnorge
- 4.3 Ledning S. Fiorano (I) – Robbia (CH)
- 4.4 Ny sammenkobling mellem Italien og Schweiz
- 4.5 Ledning Philippi (GR) – Maritsa 3 (Bulgarien)
- 4.6 Ledning Amintaio (GR) – Bitola (Makedonien)

- 4.7 Ledning Kardia (GR) – Elbasan (Albanien)
- 4.8 Ledning Elbasan (Albanien) – Podgorica (Serbien og Montenegro)
- 4.9 Mostar (Bosnien-Herzegovina), understation og forbindelsesledninger
- 4.10 Ernestinovo (Kroatien), understation og forbindelsesledninger
- 4.11 Nye forbindelser mellem Grækenland og Albanien, Bulgarien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien
- 4.12 Ledning Philippi (GR) – Hamidabad (TR)
- 4.13 Undersøisk kabelforbindelse mellem Nordøst/Østengland og Sydnorge
- 4.14 Forbindelsen Eemshaven (NL) – Fedaa (NO)
- 4.15 Undersøisk kabelforbindelse mellem Sydspanien og Marokko (styrkelse af eksisterende forbindelse)
- 4.16 Forbindelser Østersøringen: Tyskland – Polen – Rusland – Estland – Letland – Litauen – Sverige – Finland – Danmark – Belarus
- 4.17 Forbindelser mellem Sydfinland og Rusland
- 4.18 Forbindelse mellem Tyskland – Polen – Litauen – Belarus – Rusland (Øst-vest-højspændingsforbindelse)
- 4.19 Forbindelse mellem Polen og Litauen
- 4.20 Undersøisk kabel mellem Finland og Estland
- 4.21 Nye forbindelser mellem Nordsverige og Nordnorge
- 4.22 Nye forbindelser mellem Midtsverige og Midtnorge
- 4.23 Ledning Borgvik (S) – Hoesle (NO) – Oslo-området
- 4.24 Nye forbindelser mellem UCTE-systemet og CENTREL-systemet
- 4.25 Nye forbindelser mellem UCTE/CENTREL-systemet og Balkanlandene
- 4.26 Forbindelser og grænseflade mellem det udvidede UCTE-system og Belarus, Rusland og Ukraine, herunder flytning af de højspændingskonverterstationer (jævnstrøm/vekselstrøm), der tidligere var i brug mellem Østrig og Ungarn, Østrig og Tjekkiet og mellem Tyskland og Tjekkiet
- 4.27 Forbindelser i Sortehavsringen: Rusland – Ukraine – Rumænien – Bulgarien – Tyrkiet – Georgien
- 4.28 Nye forbindelser i Sortehavsområdet med henblik på interoperabilitet mellem det udvidede UCTE-system og nettene i de pågældende lande
- 4.29 Middelhavsringen: Frankrig – Spanien – Marokko – Algeriet – Tunesien – Libyen – Ægypten – Landene i Nærøsten – Tyrkiet – Grækenland – Italien
- 4.30 Undersøisk kabelforbindelse mellem Sydspanien og Nordvestalgeriet
- 4.31 Undersøisk kabelsammenkobling mellem Italien og Algeriet
- 4.32 Nye forbindelser i området/regionen omkring Barentshavet
- 4.33 Installation af fleksible alternative strømforsyningssystemer mellem Italien og Slovenien
- 4.34 Ny sammenkobling mellem Italien og Slovenien
- 4.35 Undersøisk kabelsammenkobling mellem Italien og Kroatien

- 4.36 Udbygning af forbindelserne mellem Danmark og Norge
5. Foranstaltninger med henblik på at forbedre de sammenkoblede elektricitetsnets funktion i det indre marked
- (Der er endnu ikke fastlagt nogen specifikationer)

GASNET

6. Indførelse af naturgas i nye regioner
- 6.1 Udbygning af gasnet mellem Belfast og det nordvestlige område af Nordirland (UK) og eventuelt vestkystområdet i Irland
- 6.2 LNG i Santa Cruz de Tenerife, De Kanariske Øer (E)
- 6.3 LNG i Las Palmas de Gran Canaria (E)
- 6.4 LNG i Madeira (P)
- 6.5 Udbygning af gasnet i Sverige
- 6.6 Forbindelse mellem Balearerne (E) og det spanske fastland
- 6.7 Højtryksforgrening til Thrakien (GR)
- 6.8 Højtryksforgrening til Korinth (GR)
- 6.9 Højtryksforgrening til Nordvestgrækenland (GR)
- 6.10 Forbindelse til øerne Lolland (DK) og Falster (DK)
7. Udbygning af gasforbindelserne for at imødekomme det indre markeds behov, eller for at øge forsynings sikkerheden, herunder tilslutning af isolerede naturgasnet
- 7.1 Ekstra gasforbindelsesledning mellem Irland og Skotland
- 7.2 Nord-syd-sammenkobling, herunder rørledning Dublin – Belfast
- 7.3 Kompressionsstation på rørledningen Lacq (F) – Calahorra (E)
- 7.4 Rørledning Lussagnet (F) – Bilbao (E)
- 7.5 Rørledning Perpignan (F) – Barcelona (E)
- 7.6 Forøgelse af transportkapaciteten i gasforsyningsledningerne til Portugal gennem Sydspanien, og til Galicien og Asturien gennem Portugal
- 7.7 Rørledning Purchkirchen (A) – Burghausen (D)
- 7.8 Rørledning Andorf (A) – Simbach (D)
- 7.9 Rørledning Wiener Neustadt (A) – Sopron (HU)
- 7.10 Rørledning Bad Leonfelden (D) – Linz (A)
- 7.11 Rørledning Nordvestgrækenland – Elbasan (AL)
- 7.12 Sammenkoblingsrørledning mellem Grækenland og Italien
- 7.13 Kompressionsstation på hovedledningen i Grækenland
- 7.14 Forbindelse mellem nettene i Østrig og Tjekkiet

- 7.15 Gastransportkorridor til Sydøsteuropa gennem Grækenland, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Serbien og Montenegro, Bosnien-Hercegovina, Kroatien, Slovenien og Østrig
- 7.16 Gastransportkorridor mellem Østrig og Tyrkiet gennem Ungarn, Rumænien og Bulgarien
- 7.17 Sammenkoblingsrørledning mellem Det Forenede Kongerige, Nederlandene og Tyskland, der forbinder hovedforsyningskilderne og markederne i Nordvesteuropa
- 7.18 Forbindelse mellem det nordøstlige Tyskland (Berlin-området) og det nordvestlige Polen (Szczecin-området) og en forgrening fra Schmölln til Lubmin (D, Greifswald-området)
- 7.19 Forbindelser mellem offshore-anlæg i Nordsøen eller mellem danske offshore-anlæg og onshore-anlæg i UK
- 7.20 Forøgelse af transportkapaciteten mellem Frankrig og Italien
- 7.21 Det baltiske gassammenkoblingsprojekt mellem Danmark – Tyskland – Sverige

- 8. Udbygning af kapaciteten til modtagelse af flydende naturgas (LNG) og naturgaslagre
  - 8.1 LNG i Le Verdon-sur-Mer (F) (ny terminal) og rørledning til lagre i Lussagnet (F)
  - 8.2 LNG i Fos-sur-Mer (F)
  - 8.3 LNG i Huelva (E), udvidelse af eksisterende terminal
  - 8.4 LNG i Cartagena (E), udvidelse af eksisterende terminal
  - 8.5 LNG i Galicien (E), ny terminal
  - 8.6 LNG i Bilbao (E), ny terminal
  - 8.7 LNG i Valencia-området (E), ny terminal
  - 8.8 LNG i Barcelona (E), udvidelse af eksisterende terminal
  - 8.9 LNG i Sines (P), ny terminal
  - 8.10 LNG i Revithoussa (GR), udvidelse af eksisterende terminal
  - 8.11 LNG på den nordlige Adriaterhavs kyst (I)
  - 8.12 LNG-offshore-terminal i det nordlige Adriaterhav (I)
  - 8.13 LNG på den kysten i det sydlige Adriaterhav
  - 8.14 LNG på den joniske kyst (I)
  - 8.15 LNG på den tyrrhenske kyst (I)
  - 8.16 LNG på den liguriske kyst (I)
  - 8.17 LNG-terminal i Zeebrugge/Dudzele (B), udvidelse af eksisterende terminal
  - 8.18 LNG på Isle of Grain, Kent (UK)
  - 8.19 Anlæggelse af den 2. LNG-terminal i Grækenland
  - 8.20 Udbygning af underjordiske gaslagre i Irland
  - 8.21 Lagre i det sydlige Kavála (GR), omdannelse af et udtømt offshore-gasfelt
  - 8.22 Lagre i Lussagnet (F), udvidelse af eksisterende anlæg
  - 8.23 Lagre i Pecorade (F), omdannelse af et udtømt oliefelt
  - 8.24 Lagre i Alsace-området (F), udbygning af salthulrum

- 8.25 Lagre i Midtfrankrig (F), udbygning i vandførende lag
- 8.26 Lagre på den spanske nord-syd-akse (nye anlæg) i: Cantabrien, Aragonien, Castilla y León, Castilla-La Mancha, Andalusien
- 8.27 Lagre på den spanske Middelhavsakse (nye anlæg) i: Catalonien, C.A. Valenciana, Murcia
- 8.28 Lagre i Carriço (P), nyt anlæg
- 8.29 Lagre i Loenhout (B), udvidelse af eksisterende anlæg
- 8.30 Lagre i Stenlille (DK) og Lille Torup (DK), udvidelse af eksisterende anlæg
- 8.31 Lagre i Tønder (DK), nyt anlæg
- 8.32 Lagre i Purchkirchen (A) (udvidelse af eksisterende anlæg), herunder rørledning til Penta West-systemet nær Andorf (A)
- 8.33 Lagre i Baumgarten (A), nyt anlæg
- 8.34 Lagre i Haidach (A) (nyt anlæg), herunder rørledning til det europæiske gasnet
- 8.35 Udbygning af underjordiske gaslagre i Italien

- 9. Udbygning af transportkapaciteten (gasforsyningsrørledninger)
- 9.1 Etablering og udbygning af nordisk gasnet: Norge – Danmark – Tyskland – Sverige – Finland – Rusland – Baltikum – Polen
- 9.2 Den midtnordiske gasledning: Norge, Sverige, Finland
- 9.3 Den nordeuropæiske gasledning: Rusland, Østersøen, Tyskland
- 9.4 Gasrørledning fra Rusland til Tyskland, via Letland, Litauen og Polen, herunder udbygning af underjordiske gaslagre i Letland
- 9.5 Gasrørledning Finland – Estland
- 9.6 Nye gasrørledninger fra Algeriet til Spanien og Frankrig og tilhørende forøgelse af kapaciteten i disse landes interne net
- 9.7 Forøgelse af transportkapaciteten af rørledning Algeriet – Marokko – Spanien (indtil Córdoba)
- 9.8 Rørledning Córdoba (E) – Ciudad Real (E)
- 9.9 Rørledning Ciudad Real (E) – Madrid (E)
- 9.10 Rørledning Ciudad Real (E) – Middelhavskysten (E)
- 9.11 Forgreninger i Castilla-La Mancha (E)
- 9.12 Udbygning mod Nordvestspanien
- 9.13 Undersøisk rørledning mellem Algeriet og Spanien og rørledninger til Frankrig
- 9.14 Forøgelse af transportkapaciteten fra de russiske forekomster til EU, via Ukraine, Slovakiet og Tjekkiet
- 9.15 Forøgelse af transportkapaciteten fra de russiske forekomster til EU, via Belarus og Polen
- 9.16 Yagal Syd-rørledningen (mellem STEGAL-rørledningen til trekanten D, F, CH)
- 9.17 SUDAL Øst-rørledningen (mellem MIDAL-rørledningen nær Heppenheim til Burghausenforbindelsen med PENTA-rørledningen i Østrig)
- 9.18 Gasnet fra de libyske forekomster til Italien

- 9.19 Gasnet fra forekomsterne i landene omkring Det Kaspiske Hav til EU
  - 9.20 Gasrørledning mellem Grækenland og Tyrkiet
  - 9.21 Forøgelse af transportkapaciteten fra de russiske forekomster til Grækenland og andre Balkanlande, via Ukraine, Moldova, Rumænien og Bulgarien
  - 9.22 Gasrørledning St. Zagora (BG) – Ihtiman (BG)
  - 9.23 Forbindelsesrørledninger mellem de tyske, tjekkiske, østrigske og italienske net
  - 9.24 Gasrørledning fra de russiske forekomster til Italien, via Ukraine, Slovakiet, Ungarn og Slovenien
  - 9.25 Forøgelse af transportkapaciteten i TENP-gasrørledningen fra Nederlandene gennem Tyskland til Italien
  - 9.26 Gasrørledning Taisnieres (F) – Oltingue (CH)
  - 9.27 Gasrørledning fra Danmark til Polen via Sverige
  - 9.28 Gasrørledning Nybro (DK) – Dragør (DK), herunder forbindelsesrørledning til lageret i Stenlille (DK)
  - 9.29 Gasnet fra Barentshavet til EU, via Sverige og Finland
  - 9.30 Gasrørledning fra Corrib-feltet (IRL) (offshore)
  - 9.31 Gasrørledning fra de algeriske forekomster til Italien via Sardinien med en forgrening til Korsika
  - 9.32 Gasnet fra forekomsterne i Mellemøsten til EU
  - 9.33 Gasrørledning fra Norge til Det Forenede Kongerige
10. Foranstaltninger med henblik på at forbedre de sammenkoblede gasnets funktion i det indre marked

(Der er endnu ikke fastlagt nogen specifikationer).

BILAG IV

TRANSEUROPÆISKE ENERGINET

Projekter af europæisk interesse, som defineret i artikel 8

ELEKTRICITETSNET

- Ledning Moulaine (FR) – Aubange (BE)
- Ledning Avelin (FR) – Avelgem (BE)
- Ledning Lienz (AT) – Cordignano (IT)
- Installation af fleksible alternative strømforsyningssystemer mellem Italien og Slovenien
- Ledning Udine Ovest (IT) – Okroglo (SI)
- Ledning S. Fiorano (IT) – Nave (IT) – Gorlago (IT)
- Ledning Venezia Nord (IT) – Cordignano (IT)
- Ledning St. Peter (AT) – Tauern (AT)
- Ledning Südburgenland (AT) – Kainachtal (AT)
- Ledning S. Fiorano (IT) – Robbia (CH)
- Ledning Sentmenat (ES) – Bescanó (ES) – Baixas (FR)
- Ledning Valdigem (PT) – Douro Internacional (PT) – Aldeadávila (ES)
- Ledning Philippi (GR) – Hamidabad (TR)
- Undersøisk kabelforbindelse England (UK) – Nederlandene
- Undersøisk kabelforbindelse Irland – Wales (UK)
- Ledning Kasso (DK) – Hamburg (DE)
- Forbindelse Polen – Litauen
- Undersøisk kabel Finland – Estland (Estlink)
- Ledning Kasso (DK) – Revsing (DK) – Tjele (DK)
- Ledning V.Hassing (DK) – Trige (DK)
- Undersøisk kabel Skagerak 4 (DK) – (NO)
- Ledning Neuenhagen (DE) – Vierraden (DE) – Krajnik (PL)
- Ny sammenkobling Tyskland – Polen
- Ledning Dürnrrohr (AT) – Slavetice (CZ)

GASNET

- North Transgas naturgasledningen
- Yamal – Europe naturgasledningen
- Medgas naturgasledningen Algeriet – Spanien – Frankrig – det europæiske fastland
- Algeriet – Tunesien – Italien naturgasledningen
- Libyen – Italien naturgasledningen
- Tyrkiet – Grækenland – Italien naturgasledningen
- Tyrkiet – Østrig naturgasledningen